

Література

1. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 223 с.
2. Бруханський Р. Ф. Організація бухгалтерського обліку в умовах реструктуризації сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Придніпровський науковий вісник. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 1998. – № 100 (167). – С. 55-59.
3. Бруханський Р. Ф. Контролінг / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 114 с.
4. Бруханський Р. Ф. Оптимізація процесу нарахування і виплати дивідендів у сільськогосподарських підприємствах України / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2010. – Випуск 5 (19). – С. 220-224.
5. Бруханський Р. Ф. Особливості концепції дивідендної політики сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – № 1. – С. 73-78.

Ганусяк М.

Тернопільський національний економічний університет

**СУТЬ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
В СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ЕКСПЕРТИЗИ**

Суть експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі полягає у науковому пізнанні юридичних відносин між об'єктами і суб'єктами права. Однак слід наголосити, що судово-бухгалтерська експертиза науково пізнає не всі юридичні відносини, а лише ті, в межах яких виникли конфліктні ситуації, що вимагають розгляду в судових органах.

Експертне дослідження в судово-бухгалтерській експертизі, як і в інших галузях наукового пізнання, ґрунтується на дослідженні нормативно-правової та фактографічної інформації, яка відображає взаємодію об'єктів експертизи, тобто реальних емпіричних (якість продукції, собівартість виробів) або теоретичних (дія закону вартості) фактів з елементами виробництва, соціальними та економічними чинниками тощо. Процедура експертного дослідження питань, поставлених на вирішення судово-бухгалтерської експертизи, ґрунтується на конкретних гіпотезах, які необхідно грамотно сформулювати, довести і узагальнити результати.

Гіпотеза (від грецького hypothesis – наукове припущення) в судово-бухгалтерській експертизі – це попереднє припущення експерта-бухгалтера з конкретного факту, яке ґрунтується на сукупності професійних знань експерта-бухгалтера та досягненнях наукового пізнання судово-бухгалтерської експертизи. Однак гіпотеза в будь-якому випадку вимагає забезпечення її доказовості або помилковості системою відповідних доказів.

Наприклад, на складі виявлено нестачу зерна. Попереднім слідством встановлено, що відбулась крадіжка. Відповідно гіпотезою причин нестачі вважатиметься крадіжка, встановлена попереднім слідством. Однак в результаті судово-бухгалтерської експертизи може виявитись, що крадіжка – лише часткова причина нестачі, а основу її становлять приписки врожаю і недбале ставлення комірника до обліку продукції. Зібраними доказами – актом попередньої ревізії, записами в журналі вагаря, відсутністю актів на списання так званих “мертвих відходів” тощо експерт-бухгалтер, хоча і не відкинув повністю попередню гіпотезу, але обґрунтував інші вагомі причини вказаної нестачі матеріальних цінностей (в даному випадку – зерна).

Одним із прикладів помилковості попередньої гіпотези може служити і практика швейного виробництва. Припустимо, у швейному цеху виявлено нестачу костюмів. Попередня гіпотеза – крадіжка. Однак експерт-бухгалтер за допомогою розрахунково-аналітичних методів довів, що наявної на той час сировини було недостатньо для пошиття вказаної кількості костюмів. Таким чином, кожна гіпотеза, що висувається на стадії експертного дослідження, повинна бути перевірена. Це єдина логічна вимога, яка дає право на висунення будь-якої гіпотези.

Процес формування і розвитку гіпотез складається із чотирьох основних стадій: висунення гіпотези; формулювання гіпотези; доведення гіпотези; доведення гіпотези-доповнення до початкової гіпотези. Висунення гіпотези ґрунтується на вивченні об'єкта експертизи, тобто переданих на судово-бухгалтерську експертизу матеріалів і нормативно-правових актів, що стосуються об'єкта дослідження. Формулювання гіпотези включає її обґрунтування, вибір методів дослідження, визначення доказів чи контрдоказів. Доведення гіпотези полягає в її дослідженні, експериментальному підтвердженні чи запереченні на основі результатів дослідження (якщо експеримент не підтверджує гіпотезу, то її відкидають), коригуванні та уточненні початкових гіпотез. Доведення гіпотези-доповнення до початкової гіпотези передбачає доповнення початкових та обґрунтування нових гіпотез за результатами проведеного дослідження.

Таким чином, у процесі експертного дослідження попередньо висунуту гіпотезу уточнюють відповідно до отриманих результатів.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 246 с.
2. Бруханський Р. Ф. Стратегічні пріоритети оптимізації контрольно-ревізійних процедур в АПК України / Р. Ф. Бруханський // Облік і контроль на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: у 2 частинах. – Ч.1. – Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції 10-11 жовтня 2008. – К.: КНЕУ, 2008. – С. 28-30.
3. Бруханський Р. Ф. Модернізація Державної податкової служби України: проблеми та перспективи / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – № 5. – С. 93-99.

Радик С.

Тернопільський національний економічний університет

ПРІОРИТЕТИ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах глобалізації світової економіки одним із векторів забезпечення конкурентоздатності регіонів є вдале використання місцевих особливостей.

Кластерний підхід є однією із новітніх концепцій розвитку регіональної економіки, яка передбачає застосування непрямих впливів на промисловий розвиток регіону шляхом створення сприятливих умов для розвитку бізнесу. В основі кластерного підходу перебуває процес акумулювання позитивних ефектів регіональної агломерації, зокрема географічної та економічної близькості виробника й споживача. При цьому спостерігається мінімізація або ж повна відсутність кордонів між економічними секторами та видами діяльності, оскільки всі вони розглядаються у системному взаємозв'язку.